

Lògica en la Informàtica

Deducció en Lògica Proposicional

José Miguel Rivero   Robert Nieuwenhuis

Facultad de Informàtica
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

Tardor 2022

Racó: Col·lecció d'apunts bàsics de lògica. 📄 p3.pf

- Formes normals i clàusules
- Nocions informals de decidibilitat i complexitat
- Resolució. Correcció i completesa
- Resoldre problemes pràctics amb la lògica proposicional

Deducció en Lògica Proposicional

Necessitem decidir SAT per a fórmules qualssevol, però els SAT solvers només treballen amb CNFs (conjunts de clàusules).

Deducció en Lògica Proposicional

Necessitem decidir SAT per a fórmules qualssevol, però els SAT solvers només treballen amb CNFs (conjunts de clàusules).

Per tant, necessitem poder transformar fórmules qualssevol en CNFs.

Dedució en Lògica Proposicional

Necessitem decidir SAT per a fórmules qualssevol, però els SAT solvers només treballen amb CNFs (conjunts de clàusules).

Per tant, necessitem poder transformar fórmules qualssevol en CNFs.

Tseitin. Veure la presentació (en la web de Lògica en la Informàtica <https://www.cs.upc.edu/~rivero/Teaching/LI>) sobre la transformació de Tseitin d'una fórmula qualsevol a una CNF equisatisfactible.

Deducció en Lògica Proposicional

Per què la transformació via distributivitat pot fer créixer exponencialment la fórmula?

Deducció en Lògica Proposicional

Per què la transformació via distributivitat pot fer créixer exponencialment la fórmula?

Perquè la regla de distributivitat

$F \vee (G \wedge H) \implies (F \vee G) \wedge (F \vee H)$ DUPLICA la subfórmula F .

Dedució en Lògica Proposicional

Per què la transformació via distributivitat pot fer créixer exponencialment la fórmula?

Perquè la regla de distributivitat

$F \vee (G \wedge H) \implies (F \vee G) \wedge (F \vee H)$ DUPLICA la subfórmula F .

Exemple de cas pitjor: si F és una DNF $Cub_1 \vee \dots \vee Cub_n$, on cada cub és un AND de k literals, la CNF tindrà TOTES les clàusules possibles amb un literal de cada cub, és a dir k^n clàusules (el literal del primer cub es pot triar de k maneres, el del segon també, etc.).

Dedució en Lògica Proposicional

Per què la transformació via distributivitat pot fer créixer exponencialment la fórmula?

Perquè la regla de distributivitat

$F \vee (G \wedge H) \implies (F \vee G) \wedge (F \vee H)$ DUPLICA la subfórmula F .

Exemple de cas pitjor: si F és una DNF $Cub_1 \vee \dots \vee Cub_n$, on cada cub és un AND de k literals, la CNF tindrà TOTES les clàusules possibles amb un literal de cada cub, és a dir k^n clàusules (el literal del primer cub es pot triar de k maneres, el del segon també, etc.).

Exemple: $(p \wedge q \wedge r) \vee (p' \wedge q' \wedge r')$ donaria:

$$\begin{array}{lll} p \vee p', & p \vee q', & p \vee r', \\ q \vee p', & q \vee q', & q \vee r', \\ r \vee p', & r \vee q', & r \vee r' \end{array}$$

Per això fem TSEITIN:

Introduïm un símbol nou per cada connectiva de la fórmula.

I generem les clàusules que "defineixen" el paper que juguen aquests símbols nous en la fórmula.

Per això fem TSEITIN:

Introduïm un símbol nou per cada connectiva de la fórmula.

I generem les clàusules que "defineixen" el paper que juguen aquests símbols nous en la fórmula.

Per exemple, per a expressar que p és el símbol d'un node OR de dos fills amb símbols a , b , necessitem $p \Leftrightarrow a \vee b$.

Per això fem TSEITIN:

Introduïm un símbol nou per cada connectiva de la fórmula.

I generem les clàusules que "defineixen" el paper que juguen aquests símbols nous en la fórmula.

Per exemple, per a expressar que p és el símbol d'un node OR de dos fills amb símbols a , b , necessitem $p \Leftrightarrow a \vee b$.

Per a això:

- expressem $p \Rightarrow a \vee b$ mitjançant una clàusula de tres literals:
 $\neg p \vee a \vee b$
- expressem $p \Leftarrow a \vee b$ que és $a \Rightarrow p$ i $b \Rightarrow p$, amb dues clàusules: $\neg a \vee p$ $\neg b \vee p$

Per això fem TSEITIN:

Introduïm un símbol nou per cada connectiva de la fórmula.

I generem les clàusules que "defineixen" el paper que juguen aquests símbols nous en la fórmula.

Per a expressar que p és el símbol d'un node AND de dos fills amb símbols a , b , necessitem $p \Leftrightarrow a \wedge b$.

Per això fem TSEITIN:

Introduïm un símbol nou per cada connectiva de la fórmula.

I generem les clàusules que "defineixen" el paper que juguen aquests símbols nous en la fórmula.

Per a expressar que p és el símbol d'un node AND de dos fills amb símbols a , b , necessitem $p \Leftrightarrow a \wedge b$.

Per a això:

- expressem $p \Rightarrow a \wedge b$ que és $p \Rightarrow a$ i $p \Rightarrow b$, amb dues clàusules: $\neg p \vee a$ $\neg p \vee b$
- expressem $p \Leftarrow a \wedge b$ mitjançant una clàusula de tres literals: $\neg a \vee \neg b \vee p$.

Deducció en Lògica Proposicional

En la presentació de la web de LI s'introdueixen també símbols i clàusules per als nodes NOT, però això no és necessari.

Deducció en Lògica Proposicional

En la presentació de la web de LI s'introdueixen també símbols i clàusules per als nodes NOT, però això no és necessari.

Per exemple, per a evitar el primer node NOT i el seu símbol $e3$, podem expressar directament que $e1 \Leftrightarrow e2 \vee \neg e4$, generant les clàusules:

$$e1 \vee e2 \vee \neg e4,$$

$$\neg e2 \vee e1,$$

$$e4 \vee e1.$$

En la presentació de la web de LI s'introdueixen també símbols i clàusules per als nodes NOT, però això no és necessari.

Per exemple, per a evitar el primer node NOT i el seu símbol $e3$, podem expressar directament que $e1 \Leftrightarrow e2 \vee \neg e4$, generant les clàusules:

$$\begin{aligned} &e1 \vee e2 \vee \neg e4, \\ &\neg e2 \vee e1, \\ &e4 \vee e1. \end{aligned}$$

ATENCIÓ: ERRATA

Hi ha un error en la presentació de la web de LI sobre Tseitin: on diu $e6 \Leftrightarrow q \vee \neg e7$, ha de dir $e6 \Leftrightarrow q \vee e7$.

Quins resultats obtenim?

Sigui F una fórmula.

Sigui $Tseitin(F)$ la CNF de (el conjunt de les clàusules generades per) la transformació de Tseitin de F .

Llavors:

Quins resultats obtenim?

Sigui F una fórmula.

Sigui $Tseitin(F)$ la CNF de (el conjunt de les clàusules generades per) la transformació de Tseitin de F .

Llavors:

1. $Tseitin(F)$ té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e1 en l'exemple).

Quins resultats obtenim?

Sigui F una fórmula.

Sigui $\text{Tseitin}(F)$ la CNF de (el conjunt de les clàusules generades per) la transformació de Tseitin de F .

Llavors:

1. $\text{Tseitin}(F)$ té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e1 en l'exemple).
2. F i $\text{Tseitin}(F)$ són EQUISATISFACTIBLES: F és satisfactible SSI $\text{Tseitin}(F)$ és satisfactible

Quins resultats obtenim?

Sigui F una fórmula.

Sigui $\text{Tseitin}(F)$ la CNF de (el conjunt de les clàusules generades per) la transformació de Tseitin de F .

Llavors:

1. $\text{Tseitin}(F)$ té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e_1 en l'exemple).
2. F i $\text{Tseitin}(F)$ són EQUISATISFACTIBLES: F és satisfactible SSI $\text{Tseitin}(F)$ és satisfactible
3. F i $\text{Tseitin}(F)$ NO són logicamente equivalents

Quins resultats obtenim?

Sigui F una fórmula.

Sigui $\text{Tseitin}(F)$ la CNF de (el conjunt de les clàusules generades per) la transformació de Tseitin de F .

Llavors:

1. $\text{Tseitin}(F)$ té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e1 en l'exemple).
2. F i $\text{Tseitin}(F)$ són EQUISATISFACTIBLES: F és satisfactible SSI $\text{Tseitin}(F)$ és satisfactible
3. F i $\text{Tseitin}(F)$ NO són logicamente equivalents
4. La mida de $\text{Tseitin}(F)$ és lineal en la mida de F (3 clàusules per cada connectiva AND o OR de F) + l'arrel

Quins resultats obtenim?

Sigui F una fórmula.

Sigui $\text{Tseitin}(F)$ la CNF de (el conjunt de les clàusules generades per) la transformació de Tseitin de F .

Llavors:

1. $\text{Tseitin}(F)$ té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e1 en l'exemple).
2. F i $\text{Tseitin}(F)$ són EQUISATISFACTIBLES: F és satisfactible SSI $\text{Tseitin}(F)$ és satisfactible
3. F i $\text{Tseitin}(F)$ NO són logicamente equivalents
4. La mida de $\text{Tseitin}(F)$ és lineal en la mida de F (3 clàusules per cada connectiva AND o OR de F) + l'arrel
5. Podem obtenir $\text{Tseitin}(F)$ en temps lineal a partir de F

Quins resultats obtenim?

Sigui F una fórmula.

Sigui $\text{Tseitin}(F)$ la CNF de (el conjunt de les clàusules generades per) la transformació de Tseitin de F .

Llavors:

1. $\text{Tseitin}(F)$ té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e1 en l'exemple).
2. F i $\text{Tseitin}(F)$ són EQUISATISFACTIBLES: F és satisfactible SSI $\text{Tseitin}(F)$ és satisfactible
3. F i $\text{Tseitin}(F)$ NO són logicamente equivalents
4. La mida de $\text{Tseitin}(F)$ és lineal en la mida de F (3 clàusules per cada connectiva AND o OR de F) + l'arrel
5. Podem obtenir $\text{Tseitin}(F)$ en temps lineal a partir de F
6. Podem reconstruir fàcilment un model de F a partir d'un model de $\text{Tseitin}(F)$ ("oblidant-nos" dels símbols auxiliars)

Dedució en Lògica Proposicional

1. Tseitin(F) té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e_1 en l'exemple).
2. F i Tseitin(F) són EQUISATISFACTIBLES: F és satisfactible SSI
Tseitin(F) és satisfactible
3. F i Tseitin(F) NO són logicament equivalents
4. La mida de Tseitin(F) és lineal en la mida de F (3 clàusules per cada connectiva AND o OR de F) + l'arrel
5. Podem obtenir Tseitin(F) en temps lineal a partir de F
6. Podem reconstruir fàcilment un model de F a partir d'un model de Tseitin(F) ("oblidant-nos" dels símbols auxiliars)

Deducció en Lògica Proposicional

1. Tseitin(F) té clàusules de fins a 3 literals.
Compte!: hi ha una clàusula unitària (d'1 només literal) que és el símbol auxiliar de l'arrel (e_1 en l'exemple).
2. F i Tseitin(F) són EQUISATISFACTIBLES: F és satisfactible SSI
Tseitin(F) és satisfactible
3. F i Tseitin(F) NO són logicament equivalents
4. La mida de Tseitin(F) és lineal en la mida de F (3 clàusules per cada connectiva AND o OR de F) + l'arrel
5. Podem obtenir Tseitin(F) en temps lineal a partir de F
6. Podem reconstruir fàcilment un model de F a partir d'un model de Tseitin(F) ("oblidant-nos" dels símbols auxiliars)

Nota:

Sabent que SAT per a fórmules F qualssevol és NP-complet, els punts 1,2,5 impliquen que 3-SAT també és NP-complet.

Nota:

Si tenim una subfórmula amb ORs (o ANDs) niats, com a $p \vee (q \vee r)$ podem fer Tseitin com sempre, introduint per cada OR binari un símbol auxiliar i tres clàusules. Però també podem considerar que és una OR de tres entrades $p \vee q \vee r$, i generar un sol símbol auxiliar i quatre clàusules per a expressar $a \Leftrightarrow p \vee q \vee r$:

$$\neg a \vee p \vee q \vee r$$

$$\neg p \vee a$$

$$\neg q \vee a$$

$$\neg r \vee a$$

Això pot fer-se similarment per a ORs i ANDs de qualsevol nombre d'entrades.

Ara: veure els vídeos de la web de LI sobre:

👉 the Transportation Company

Ara: veure els vídeos de la web de LI sobre:

- 👉 the Transportation Company
- 👉 Codificació de restriccions numèriques en SAT

Ara: veure els vídeos de la web de LI sobre:

- 👉 the Transportation Company
- 👉 Codificació de restriccions numèriques en SAT
  - ALO, AMO, exactly one

Ara: veure els vídeos de la web de LI sobre:

- 👉 the Transportation Company
- 👉 Codificació de restriccions numèriques en SAT
  - ALO, AMO, exactly one
  - cardinality constraints en general:

$$l_1 + \dots + l_n \leq K$$

$$l_1 + \dots + l_n \geq K$$

$$l_1 + \dots + l_n = K$$

Ara: veure els vídeos de la web de LI sobre:

- 👉 the Transportation Company
- 👉 Codificació de restriccions numèriques en SAT

- ALO, AMO, exactly one
- cardinality constraints en general:

$$l_1 + \dots + l_n \leq K$$

$$l_1 + \dots + l_n \geq K$$

$$l_1 + \dots + l_n = K$$

- pseudo-Boolean constraints:

$$a_1 l_1 + \dots + a_n l_n \leq K$$

$$a_1 l_1 + \dots + a_n l_n \geq K$$

$$a_1 l_1 + \dots + a_n l_n = K$$